

[Arbejdsministeren]

Hr. Per Tærsebøl fra Det Konservative Folkeparti spurgte mig, om det nu var rigtigt af os at lægge bemyndigelsen hos direktøren for Arbejdstilsynet. Jeg forstod på hr. Per Tærsebøl, at han foretrak, at bemyndigelsen lå hos arbejdsministeren. Jeg takker naturligvis for tilliden, men jeg er ikke helt sikker på, om jeg ønsker at få bemyndigelsen. Jeg skal da så sige, at jeg får jo løn for at være arbejdsminister, og det vil sige, at hvis man i udvalget eller i Folketinget mener, at bemyndigelsen skal ligge hos mig i delegerbar form, vil jeg selvfølgelig ikke modsætte mig det. Jeg synes også, det er noget af det, vi skal dyrke i udvalget, om vi dér har ramt den helt rigtige tone.

Hr. Poul Nødgaard spørger: Hvad er det her nu for noget? Nu konstaterer vi et eller andet i Danmark, der er galt, og så kommer der pludselig en EF-procedure ind i billedet. Ud fra den samme indstilling til bureaukrati som hr. Poul Nødgaard – den deler jeg nemlig – kan jeg godt forstå den betænkelighed, men jeg kan ikke se, at vi kan undvære den procedure, selv om der er tale om et EF-mærke. Vi er naturligvis nødt til at have tingene koordineret på EF-niveau. Vi kan selvfølgelig under udvalgsbehandlingen nærmere redegøre for, hvordan det i praksis skal foregå, men vi er nødt til at koordinere det på EF-niveau, ellers kan vi ikke sikre en fuldstændig fri handel over landegrænserne med disse ting her, og det er helt nødvendigt, at det kan ske, hvis vi skal have oprettet det indre marked for fuld musik allerede fra næste årsskifte.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Blot for at arbejdsministeren kan få lidt ballast med: Jeg ved ikke, om jeg udtrykte det klart nok, at Socialdemokratiet selvfølgelig også er parat til helt at bakke arbejdsministeren op, hvis arbejdsministeren skulle få problemer. Vi ønsker ingen forringelser af lovforslaget, men er meget åbne over for forbedringer. Så den fulde støtte til arbejdsministeren, hvis arbejdsministeren skulle have problemer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 202:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ændring af vægte for udgiftsbehovskriterier og ændring af hovedstadsudligning).

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 22/1 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Klaus Hækkerup (S):**

Det lovforslag, vi nu tager fat på at behandle her i Folketinget, indebærer fem ændringer i beregningen af den kommunale udligning og de generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. Det drejer sig for det første om en justering af de vægtfaktorer, der indgår i opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov. Den sidste revision fandt sted i 1987, og der kan næppe sagligt indvendes noget imod, at der nu sker en ajourføring for 1993 og fremefter.

Den anden del af lovforslaget drejer sig om en forøgelse af udligningen af forskellen mellem hovedstadskommunernes udgiftsbehov fra 25 pct. til 35 pct., således at der i hovedstadsområdet sammen med landsudligningen bliver tale om et udligningsniveau på 70 pct. mod nu 60 pct. Denne del af lovforslaget er der næppe heller noget at indvende imod.

Den tredje del af lovforslaget drejer sig om en ændring af udligningsniveauet i hovedstadsområdet, idet udligningsniveauet foreslås sænket fra 90 pct. til 85 pct.

I den fjerde del af lovforslaget foreslås indførelse af en gennemsnitlig skattetryksfaktor.

Den femte del er, at der som en konsekvens af den tredje og fjerde ændring foreslås en sænkning af udligningsloftet fra 90 pct. til 85 pct.

[Klaus Hækkerup]

De sidste tre ændringer er vi modstandere af i Socialdemokratiet. De indebærer nemlig, at man tager pengene fra de fattige kommuner og giver dem til de rige. Det er sådan en slags omvendt Robin Hood-model, ministeren her foreslår indført. Ændringen vil alene bidrage til en kommunal konkurrence om at tiltrække skatteydere, fordi det bedre kan betale sig, end det kan betale sig at skabe gode forhold for industrien. Det er ligegyldigt for kommunen, hvor industrien lokaliserer sig, bare den sørger for, at de skatteydere, der tjener pengene, bor i deres egen kommune. Det er yderligere forkert i hovedstadsområdet, hvor vi netop er i den situation, at ganske, ganske mange borgere bor i én kommune og arbejder i en anden. Det er altså ikke den situation, vi kender fra den øvrige del af landet. Og netop derfor er det yderligere forkert at reducere udligningsniveauet i hovedstadsområdet.

Regeringens begrundelse for at indføre en ændret udligning i hovedstadsområdet er, som der står, at kommunerne får mulighed for at beholde en større del af væksten i indtægtsgrundlaget, som dermed kan bidrage til væksten i kommunen. Det er noget kryptisk skrevet, for at sige det mildt. Hvis der med begrebet væksten i kommunen sigtes til en mere effektiv ligning, må jeg sige, at dette argument ikke svarer til skatteministerens opfattelse. Han mener netop, at ligningen på trods af regeringens nedskæringer i ligningspersonalet er fuldt tilfredsstillende. Hvis der med væksten i kommunen sigtes til en vækst af skatteydere, der søger skattely i lavt beskattede kommuner, er der nok et vist hold i argumentationen. Derfor er vi også modstandere af denne ændring.

Endelig kan man jo undre sig over, at der i lovforslaget ikke er taget højde for en række forhold, der har været drøftet i Folketinget. For nylig vedtog et flertal i Folketinget, at pensionister under visse forudsætninger kunne bo det meste af året, ja endog hele året, i deres sommerhus. Var det så ikke rimeligt at sikre sommerhuskommunerne en vis andel af de pågældendes skatteindtægter?

Når regeringen argumenterer med, at dette vil give anledning til en mere effektiv ligning, var det så ikke rimeligt, hvis man fra statens side gav kommunerne en øget andel af selskabsskatten, så man på den måde kunne animere dem til en bedre ligning, f.eks. at man lod

en femtedel af de samlede selskabsskatter gå til primærkommunerne?

Endvidere savner jeg forslag, overvejelser og bemærkninger om aktivitetsfremmende bloktilskud. Hvis vi gennemførte det, ville Folketinget uden at gribe ind i den kommunale prioritering kunne animere kommunerne til at løse en række af de opgaver, som Folketinget prioriterer højest.

Det er selvfølgelig også betænkeligt, at regeringen med dette lovforslag fuldstændig forrykker grundlaget for en række kommuners økonomiske langtidspanlægning. Den aftale, der blev indgået den 11. juni sidste år mellem regeringen og kommunerne, skulle jo netop omfatte en ganske lang periode. Og den økonomiske planlægning, kommunerne har lavet i tillid til det, bliver nu slået i stykker.

Men sammenfatter man dette lovforslag, sætter man sig ned og ser på den samlede beregning, kan vi se, hvis vi f.eks. tager de kommuner ud, der får et fald i beskatningsniveauet på 0,2 eller mere, at det drejer sig om Frederiksberg Kommune, at det drejer sig om Gentofte Kommune, begge med konservative borgmestre, og at det drejer sig om Søllerød Kommune med en Venstreborgmester. Ser vi omvendt på de kommuner, der får en stigning i beskatningsniveauet på 0,2 eller mere, drejer det sig om Hvidovre, Rødovre, Frederiksværk og Ølstykke – mærkeligt nok alle kommuner med socialdemokratiske borgmestre.

Dette lovforslag har kun ét formål: at give Venstres og De Konservatives borgmestre i hovedstadsområdet det bedst mulige økonomiske tilskud fra staten til den kommende kommunale valgkamp.

Karen Højte Jensen (KF):

Den konservative gruppe kan tilslutte sig dette lovforslag. Forslagets formål er at forbedre kommunernes mulighed for at give bedre ældreservice, og lovforslaget vil give kommunerne større fordel af økonomisk vækst. Det er godt, at der nu tages initiativ til at ændre hovedstadsudligningen.

Udligningsniveauet i dag er fastsat til 90 pct. Det vil sige, at alle kommuner i hovedstadsområdet i praksis næsten er stillet, som om de havde det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger i området. Til sammenligning kan det fremhæves, at der i den øvrige del

[Karen Højte Jensen]

af landet kun sker en udligning af 52 pct. af beskatningsgrundlaget i forhold til det gennemsnitlige beskatningsniveau i hovedstadsområdet. Det høje udligningsniveau, som vi har i hovedstadsområdet, medfører bl.a., at samtlige kommuners incitament til at øge beskatningsgrundlaget gennem en effektivisering af ligningen, iværksættelse af vækstfremmende initiativer m.v. er beskedent, fordi det er sådan, at øget beskatningsgrundlag enten medfører, at der skal erlægges et større tilsvær, eller at tilskuddet bliver reduceret.

Herudover medfører udligningsordningen, at kommuner i likviditetsproblemer skal forhøje skatteprocenten uforholdsmæssigt meget for at få finansieret dette, idet et øget skatteprovenu vil tilfalde de øvrige kommuner i hovedstadsområdet og ikke den pågældende kommune i knibe. Det samme gælder for kommuner, der gennem en længere årrække har haft et relativt lavt serviceniveau, f.eks. på ældreområdet, og som ønsker at forbedre dette gennem skatteforhøjelse. Den andel af provenuet, der overføres til de øvrige kommuner, er stigende med kommunernes beskatningsgrundlag. Resultatet kan blive, at stort set hele provenuet ved skatteforhøjelsen i den pågældende kommune bliver sendt videre til andre kommuner, og disse kommuner kan så herefter frit vælge, hvad de synes midlerne skal bruges til.

Det lovforslag, vi har til behandling i dag, betyder, at det høje udligningsniveau på 90 pct. skal nedsættes til 85 pct., samtidig med at der sker en ændring af vægtene ved fordelingen af bloktilskudspuljerne, således at der tilføres yderligere ressourcer til kommuner med relativt mange ældre. Og det er jo netop også de kommuner, der har relativt høje udgifter.

Der sker også det med lovforslaget, at skattetryksfaktoren ændres – den skattetryksfaktor, der anvendes ved omregning af beskatningsgrundlaget til skatteprovenu – fra at være den enkelte kommunes til at blive gennemsnit for hovedstadsområdet.

Det kan øge risikoen for overligning, men dette er der taget højde for, idet overligningsniveauet nedsættes, så ingen kommune skal aflevere mere end 85 pct., når der sker en stigning i kommunens udskrivningsgrundlag. Den konservative gruppe ville gerne gå videre med at nedsætte udligningsniveauet, men alt andet lige betragter vi det foreliggende forslag som et skridt i den rigtige retning.

Hr. Klaus Hækkerup efterlyste aktivitetsfremmende bloktilskud. Jeg vil gerne spørge hr. Klaus Hækkerup, om han dermed mener, at Socialdemokratiet ønsker at genindføre refusionsordningerne, de ordninger, der betød, at en kommune kunne igangsætte aktiviteter og derefter udskrive regningen til andre. Vi mener, at da vi fik afskaffet refusionsordningerne på en lang række områder, fik vi beslutningskompetence og økonomisk ansvar til at høre sammen, og det er et godt grundprincip, som Det Konservative Folkeparti hylder.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Fru Karen Højte Jensen stillede i sit indlæg et spørgsmål til mig om aktivitetsfremmende bloktilskud. Det vil jeg ikke kommentere på nuværende tidspunkt.

Fru Karen Højte Jensen gav udtryk for, at det høje udligningsniveau i hovedstadsområdet ikke tilskynder kommunerne til en ekstra ligningsindsats, fordi, som hun udtrykte det, provenuet bliver sendt videre til andre kommuner. Jeg vil derfor godt spørge fru Karen Højte Jensen, om hun mener – om det er Det Konservative Folkepartis opfattelse – at kommunerne ikke gennemfører en ligningsindsats, der er fuldt tilfredsstillende, fordi vi har sådan et højt udligningsniveau.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg har ikke hævdet noget som helst om, at kommunerne ikke gør en effektiv ligningsindsats, men der er ingen tvivl om, at der i dag ingen motivation er for at gøre en ekstra indsats på området, og det synes vi det er nyttigt at få ind.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil gerne spørge fru Karen Højte Jensen: Hvad er forskellen på at gøre en ekstra, motiveret indsats og at gøre en fuldt tilfredsstillende indsats i ligningsarbejdet?

Erik Larsen (V):

Indholdet af det lovforslag, vi behandler i dag, er jo noget, som i kommunale kredse giver

[Erik Larsen]

anledning til meget stor diskussion, nemlig: Hvem betaler til hvem, og hvorfor skal vi aflevere til nogle andre? I al den tid, jeg kan huske, har der været en løbende diskussion om, hvor meget den ene landsdel betalte til den anden. Alle disse ting er utrolig komplicerede at finde ud af, og derfor er der ikke noget forkert eller underligt i, at diskussionen – selv efter vedtagelse af sådan et lovforslag som dette – givetvis vil fortsætte.

Venstre finder, at det foreliggende lovforslag på to væsentlige punkter forbedrer den nuværende situation. For det første betyder de nye kriterier for udligning, at kommuner med mange ældre over 85 år får øget tilskud. I den løbende debat om de ældres forhold er det tit fremhævet fra kommunerne, at specielt de ældre borgere over 85 år kræver meget øgede udgifter. Det er derfor godt, at der både i forhold til hovedstadsområdet og i forhold til hele landet søges skabt mere sammenhæng på dette område.

Den anden del, som ændres, er udligningsniveauet i hovedstadsområdet. Det er efter vores opfattelse rigtigt, fordi man ved at sænke udligningsprocenten fra 90 til 85 faktisk fremmer interessen for vækst, ikke alene i de kommuner, som afgiver, men også i de kommuner, som modtager. Et forøget udligningsniveau i udgiftsbehovsudligningen i hovedstadsområdet vil derfor efter Venstres opfattelse være et skridt i den rigtige retning.

Jeg vil gerne understrege, at forslaget om at ændre på vægtene gerne skulle have det mål i kommunerne, at man nu virkelig forsøger at leve op til det, der i forslaget lægges op til, nemlig at gøre en forøget indsats. Jeg vil appellere til kommunerne om, at man i de kommuner, hvor man nu får disse forøgede midler for de ældre, virkelig også sætter ind, så vi kan undgå de toner, der fra visse politiske kanter kommer i de disse år om, at man i højere grad skal yde disse midler i form af direkte tilskud eller refusioner, eller hvad man nu vil kalde det.

Vi kan fra Venstres side anbefale lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det er hr. Erik Larsens bemærkning om, at de gamle ældre er særlig udgiftskrævende, der kalder mig på talerstolen. Vi har i Folketingets

Kommunaludvalg på bilag 54, Alm. del, fået en opgørelse fra Indenrigsministeriet, hvor man tager de 25 kommuner, der har den største andel af 80-årige og derover. I alt drejer det sig i de 25 kommuner om 6,0 pct. af det samlede antal indbyggere. Ældreudgiften pr. 65-årig og derover i disse kommuner er af Indenrigsministeriet opgjort til 31.129 kr. Af samme opgørelse fremgår det – når man tager de 25 kommuner, der har den mindste andel af ældre over 80 år, nemlig i gennemsnit 1,3 pct. – at udgiften er 32.749 kr. Det er altså sådan, at de kommuner, der har færrest ældre, bruger et marginalt lidt større beløb end de kommuner, der har mange rigtig gamle.

Der er så to muligheder: Enten tager hr. Erik Larsen fejl og de ældre gamle er ikke særlig udgiftskrævende, eller også er det sådan, at de kommuner, der har særlig mange gamle, ikke har råd til at give dem den omsorg og pleje, som de kommuner, der har ganske få, giver dem. Var det så ikke rimeligt at se på, om man kunne give de offentlige tilskud på en anden måde? Om man kunne give dem netop sådan, at de kom de meget ældre til gode? Var det ikke rimeligt at fjerne sig fra den stivnede holdning, at man bare giver kommunen en pose penge, og i stedet – uden at indføre en refusionsordning – give et tilskud til kommunerne, der står i forhold til det behov, de egentlig har, herunder den indsats, de egentlig gør, altså aktivitetsfremmende bloktilskud.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Jeg vil da ikke benægte, at hr. Klaus Hækkerups analyse kan være rigtig, nemlig at det kan være udtryk for, at de kommuner, som har et lavt antal ældre over 80 år, måske har mere mulighed for at yde en bedre indsats. Det er der meget der kunne tyde på, og det synes jeg også – i relation til det, vi behandler her i dag – faktisk bare understreger behovet for, at vi hjælper de kommuner, som har et væsentligt højere antal i den gruppe.

Jeg mener, at det vil være et utroligt tilbageskridt for det kommunale styre, hvis vi på baggrund af nogle enkelte kommuners administration af enkeltområder skulle bevæge os væk fra det system, som vi nu har bevæget os i retning af i nogle år, nemlig at det i højere grad er bloktilskud og i mindre grad refusioner. Jeg

[Erik Larsen]

synes, at det ville være et tilbageskridt for det kommunale selvstyre, og det er også derfor, at jeg i mit ordførerindlæg appellerer til kommunerne om, at man måske i højere grad tager bestik af det, der ligger som grundlag for det forslag, der er fremme her i dag, og så øger indsatsen i de kommuner, hvor man nu reelt får bedre økonomiske muligheder for det.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg kunne forstå af hr. Klaus Hækkerups korte bemærkning, at Socialdemokratiet ikke ønskede at genindføre refusionsordninger. Kunne vi få uddybet mere konkret, hvad der menes med aktivitetsstilskud?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad mig først sige til hr. Erik Larsen, der priser det kommunale selvstyre, at den melodi kan jeg også godt spille, men hvad oplever vi i praksis? Vi oplever, at Folketinget finder, at kommunerne ikke løser opgaverne tilfredsstillende. Vi så det sidste forår, da vi havde en debat om den indsats, kommunerne gjorde på børneområdet, en debat, der resulterede i et beslutningsforslag, der blev vedtaget her i Folketinget. Vi så det, da vi havde en debat her i Folketinget om den indsats, kommunerne gjorde på ældreområdet, en debat, som endte i et beslutningsforslag. Vi så det i forbindelse med den indsats, amtskommunerne gjorde for særforsorgen, og som endte i et beslutningsforslag her i Folketinget.

På alle tre områder ønskede Folketinget altså at styre den kommunale indsats. Var det ikke bedre, ville det ikke give de lokale kommunalbestyrelser større råderum, hvis vi gav dem tilskuddene, så det animerede dem til at opfylde de målsætninger, Folketinget havde, men sådan at det samtidig var overladt til det kommunale selvstyre at finde den løsning, der passede til netop deres kommune?

Lad mig så sige til fru Karen Højte Jensen, at jeg vil meget gerne uddybe spørgsmålet om, hvad aktivitetsfremmende bloktilskud er. Det tillader den tid, jeg har nu, ikke, men hvis fru Karen Højte Jensen ville vide noget om det, havde hun jo muligheden for at spørge mig, så jeg kunne svare efter mit indlæg.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg vil gerne lige sige et par ord til hr. Klaus Hækkerup om spørgsmålet omkring hele ældreproblematikken. Jeg synes da, det lyder vældig interessant; hvis det er sådan, at der kan findes nogle nye tildelingssystemer, som alle de kommunale organisationer, indenrigsministeren, Folketingets medlemmer osv. synes er en god idé, skal man da ikke bare kritikløst holde fast på de systemer, man har. Men ét kriterium skal man i hvert fald efter min opfattelse have med ind – det tror jeg heller ikke at hr. Klaus Hækkerup er uenig i – nemlig at antallet af ældre i de enkelte kommuner selvfølgelig skal indgå med en vis vægt. Men derudover kunne man da godt forestille sig, at der også indgik andre vægte, som var mere retfærdige end dem, der er der nu.

Vi vil da opfordre hr. Klaus Hækkerup til – da vi jo alle sammen går herinde hver dag – at stikke et stykke papir hen i vores skuffer og lade os se, hvad det er, Socialdemokratiet mener. Lad os få det afprøvet i de kommunale organisationer osv., og lad så det nuværende system køre et års tid, indtil vi ser, om der kan sættes noget i stedet, der er bedre. Man skal efter min opfattelse bestemt ikke fastholde noget, hvis det kan bevises sort på hvidt, at det er et system, der ikke er tidssvarende.

Og så lige en enkelt bemærkning mere til hr. Klaus Hækkerup, som jeg ville have afleveret på et tidligere tidspunkt. Det var vedrørende ligningen i kommunerne. Jeg vil ikke sige, at jeg er verdensmester i skatteligning, slet ikke, men som jeg følger skatteligningen i kommunerne, er der et eller andet, der siger mig, at der i hvert fald i visse kommuner – jeg tror, at de ligner meget godt og effektivt – i de enkelte skatteforvaltninger måske er for lidt af det topuddannede personale, der kan gå ind i de tunge selvangivelser, og for mange af dem, der skal sidde og se på, om nu kørselsfradraget er 300 kr. for meget eller for lidt – det har jeg set i utallige sager, hvor man dyrker de dér kørselsfradrag, og det giver ikke penge, det æder sig selv op i administration – i stedet for at kaste sig over de tunge selvangivelser, hvor der er noget at se.

Jeg tror desværre, at langt de dygtigste af landets ligningsfolk sidder i revisionsfirmaerne, og det er dem, der laver de selvangivelser,

[Poul Nødgaard]

der skal ind til godkendelse i kommunerne, og ikke alle kommuner har i tilstrækkeligt omfang et kvalificeret personale til at se på dem.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Hr. Klaus Hækkerup sagde, at jeg synger en sang for det kommunale selvstyre. Det må være mit fynske mål, hr. Klaus Hækkerup tænker på, for jeg synes ikke, at jeg udbredte mig særlig meget om det kommunale selvstyre.

Men jeg vil til gengæld sige, at jeg er dybt uenig med hr. Klaus Hækkerup, når han siger, at kommunerne ikke løser opgaverne tilfredsstillende. Jeg synes, at det er en temmelig voldsom generalisering af den kommunale opgaveløsning. Fordi der måske efter Folketingets mening er enkelte kommuner i dette land, som ikke løser opgaverne tilfredsstillende, synes jeg ikke, at man skal sætte spørgsmålstegn ved hele det system af selvstændighed i den kommunale forvaltning, som vi har fået opbygget.

Jeg vil gerne erkende, at der er steder, hvor man ikke lever op til forventningerne, men jeg mener, det er op til vælgerne at tage hånd om disse kommunalbestyrelser, når der er kommunevalg, og jeg vil advare stærkt imod, at Folketinget måske i stadig højere grad vil styre det kommunale område på grund af nogle enkelt-sager, som er kommet frem i den offentlige debat.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Erik Larsen sagde, at når jeg udtalte, at den måde, kommunerne løste deres opgaver på, ikke var tilfredsstillende, var jeg ude i en grov generalisering, men det er jeg ikke. Folketinget vedtog sidste forår tre gange dagsordener, fordi kommunernes løsning af de konkrete opgaver, som jeg nævnte, ikke var god nok, og derfor siger jeg, at der er grundlag for at overveje systemet.

Jeg vil godt sige tak til hr. Poul Nødgaard for hans åbenhed over for at se på andre muligheder. Det, vi forestiller os, kan jeg oplyse hr. Poul Nødgaard om, er, at man i stedet for bevidstløst at give kommunen en pose penge, der f.eks. udmåles i forhold til antallet af ældre, uanset om kommunen gør noget for de ældre, på en eller anden måde lavede et system,

hvorefter vi kunne give en kommune tilskud i forhold til, hvor meget den rent faktisk gjorde for at løse opgaven, således at staten ikke uden grund bevidstløst refunderede kommuneudgifterne.

Hr. Poul Nødgaard spurgte om Socialdemokratiets tanker, og dette er princippet i vores tanker. Vi arbejder videre med det, men det ville da være ulige mere i overensstemmelse med vores forvaltningssystem, hvis regeringen arbejdede med det og satte nogle ideer og tanker i gang, for regeringen har også kunnet se, at Folketinget gang på gang har grebet ind over for det kommunale selvstyre, og det er utilfredsstillende.

Lad mig så lige knytte en bemærkning til det om ligningen. Jeg er enig med hr. Poul Nødgaard i, at det godt kan ske, at man disponerer lidt forkert i kommunerne, men det er nu ikke mit generelle indtryk. Det, der er farligt ved denne debat, er, at Venstre og De Konservative kører argumentationen for at ændre udligningen på, at ligningen ikke er god nok i kommunerne, men de vil alligevel ikke rigtig sige det. De siger, at ligningen nok bliver bedre, hvis man sætter udligningen ned, men vi kan ikke få at vide, om den er god nok.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Forslaget, som vi her behandler, har været udråbt til et forslag, der tager fra de fattige kommuner og giver til de rige kommuner. Det siger sig selv, at det må vi tage afstand fra, for den slags deltager vi ikke i, og det betyder, at der er nogle punkter, som vi har mange besværligheder med.

Vi er enige i, at ældreområdet skal tilføres flere penge, og vi så gerne, at pengene blev udløst efter, hvor mange ældre der er i en kommune, og hvor stor aktivitet der er for de ældre. Det er blevet interessant, skal jeg lige sige, her i løbet af debatten, fordi Fremskridtspartiet også i hvert fald i mange andre taler har sagt, at det gerne vil være med til at gøre noget mere for de ældre i samfundet.

Her er altså en mulighed, hvis vi under udvalgsarbejdet kan nå frem til, at man nu laver et kriterium, der måske bliver et dobbeltkriterium, nemlig efter, hvor mange ældre der er, og hvor stor aktivitet der er, dvs. efter, hvor mange plejehjemspladser der er, hvor mange ældreboliger der er, og hvor megen hjemmehjælp

[Lilli Gyldenkilde]

der er. Det er i hjemmehjælpen, det brænder mest på i øjeblikket, og det må selvfølgelig indgå i vægtningen her.

Det ville være rimeligt, hvad der også har været forslag om, hvis ændringer på børneområdet skete efter aktivitet i kommunen. Ses der isoleret på en omlægning til et aktivitetskriterium på ældre- og børneområdet i København, som er en kommune med mange ældre og få børn, vil det betyde, at den vil få lidt mindre på børnesiden og til gengæld noget mere på ældresiden. Ser man samlet på det, ville det betyde, at København kunne få op til ca. 10 pct. mere at gøre godt med end i dag.

Dette være sagt, dels fordi vi nu har talt lidt om ældrepolitikken, dels på grund af det C-holdsoprør, som er startet i København – og med rette. Vi har også lidt indflydelse på, hvordan det egentlig foregår i København. Det kan ikke nytte noget, at vi vil bilde hinanden ind, at det er københavnernes egen skyld, at det ser så galt ud i København, som det gør. Det er det ikke, for hvis vi ikke vil være med til at udligne for storstaden her i landet, som vi ved har større vanskeligheder end andre, har vi altså et medansvar for, at det ser ud, som det gør, og det kan ikke nytte noget, at ministrene fra den siddende regering, hver gang C-holdet prøver at få at vide, hvor det egentlig er, tingene foregår, og hvem der har ansvaret, bare siger: Det er kommunen! For det er det altså ikke.

Kan vi under udvalgsarbejdet finde ud af noget på dette område, synes jeg sandelig, vi skal gøre det, og indtil videre lyder det i hvert fald, som om der er et flertal for det, men det vil vise sig.

Jeg skal også sige, at vi selvfølgelig ikke har problemer med udligningsændringen fra 60 til 70 pct., og at vi er meget interesserede i et grundigt udvalgsarbejde. Jeg ville da ønske, at indenrigsministeren, når han skal samle op, hvad der er blevet sagt, ville sige til os, at man godt vil være med til at se på nogle ændrede vægtninger og på, hvordan vi kan gøre det bedre, for det tror jeg nemlig indenrigsministeren bliver nødt til under alle omstændigheder, og så kan han lige så godt gøre arbejdet fra start.

Poul Nødgaard (FP):

Indenrigsministerens lovforslag indeholder

flere elementer, og Fremskridtspartiet er enig i, at der sker en omfordeling af penge på ældreområdet, således at de kommuner, hvor der især er ældre, får tilført ekstra midler, hvorimod kommuner med få ældre afgiver midler, nøjagtig som debatteret her i dag. Det vedrører alle kommuner i Danmark, og det kan Fremskridtspartiet tilslutte sig.

Vi må så håbe, at de kommuner, der i kraft af de her nævnte bestemmelser vil få tilført ekstra midler, foretager en nyvurdering af ældreområdet, så der sættes ind dér, hvor der er behov for det.

Jeg vil også erindre om, hvad fru Lilli Gyldenkilde kom frem med om C-holdet, for det kunne betyde, at hvis vi fandt nogle nye kriterier for hele ældreområdet, ville C-holdet rent ud sagt rykke ud af banen igen, men når fru Lilli Gyldenkilde siger, at det kun er i Storkøbenhavn, er det ikke rigtigt, for det stormer frem over hele landet, og det kan Fremskridtspartiet faktisk godt forstå, for på mange områder føres der en ikke særlig venlig ældrepolitik.

Når vi vender os mod den resterende del af lovforslaget, har det alene sigte på omfordelingen af midler mellem kommunerne i hovedstaden, og ved hovedstaden forstår jeg her de kommuner og amter, der indgik i det nu heldigvis nedlagte Hovedstadsråd. I princippet kan Fremskridtspartiet godt se det rimelige i, at udligningsniveauet nedsættes fra 90 til 85, da det vil virke fremmende på kommunernes lyst til at skabe initiativ, fordi man så får mulighed for at beholde den økonomiske gevinst ved væksten.

Under det forestående udvalgsarbejde vil Fremskridtspartiet have set nærmere på, om der måske kan findes nogle lidt mere rimelige overgangsordninger, så de kommuner, der bliver hårdest ramt, får en lidt lempeligere overgang til det nye tilskudssystem, og i den forbindelse vil jeg gerne sige til indenrigsministeren – jeg har også sagt det ved andre lejligheder – at jeg synes, vi trænger til – og nu ser jeg altså ikke alene på hovedstadsområdet, men på det ganske land – at få vasket tavlen ren og begynde helt forfra under en eller anden form.

Jeg synes, at det knopskydningssystem, som mere eller mindre startede i 1970 med kommunalreformen, har udviklet sig igennem årene. Så er der kommet bloktilskud til, og der har

[Poul Nødgaard]

være plusser og minusser. Som jeg også har sagt tidligere, vil jeg vove 5 rødspætter på, at ikke én ud af tusind kommunalpolitikere kvalificeret kan gøre rede for, hvordan tilskudssystemet er skruet sammen, og jeg synes, det er en falliterklæring for det danske folkestyre, at man har lavet noget så indviklet, at faktisk ingen kan finde ud af det. Det er muligt, at indenrigsministeren, som er tidligere borgmester og en dygtig indenrigsminister, kan, men indenrigsministeren er nu ikke alle her i landet. Jeg synes, det må være rimeligt, at kommunalpolitikerne virkelig ved, hvad det er, der sker på dette område, og jeg vil hilse det med stor tilfredshed, hvis vi kunne sætte os ned og fordomsfrit drøfte et helt nyt tilskudssystem. Der er ingen tvivl om, at vi også skal have kommuner og amter med ind i drøftelserne igen; det er ikke noget, Folketinget alene skal lave ud fra devisen: Ingen over og ingen ved siden af Folketinget. Lad os få alle samlet omkring et bord og få lavet et stærkt forenklet system.

I betragtning af, at vi nu står over for en forhåbentlig god weekend, skal jeg ikke forlænge debatten yderligere, men blot sige, at vi selvfølgelig nu vil indgå konstruktivt i det kommende udvalgsarbejde, for at vi kan finde en løsning, og jeg håber og tror, at Socialdemokratiet og SF – der meget gerne må høre godt efter – også vil kunne bidrage til, at vi finder en fornuftig løsning på disse problemer.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg noterede, at hr. Poul Nødgaard på Fremskridtspartiets vegne gav udtryk for, at systemet burde ændres. Hr. Poul Nødgaard udtrykte det sådan, at vi nu skulle vaske tavlen ren. Det skal vi ikke gøre økonomisk, men måske intellektuelt, og i den situation, vi står i, overveje, om vi skal lave nogle tilpasninger i det nuværende udligningssystem, som svarer til den opgave og de problemer, det danske samfund står over for nu, f.eks. det forhold, at vi har 300.000 helårsarbejdsløse og en række ældre, som har behov for øget pleje og hjælp.

Spørgsmålet er, om vi f.eks. via det statslige tilskudssystem til kommunerne kunne gøre det interessant at flytte en del af de arbejdsløse over til en indsats for de ældre. At prøve at tage udgangspunkt i opgaverne og så lade systemerne tilpasse sig dem vil jeg meget gerne

give tilsagn om at Socialdemokratiet vil være med til.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

I forskellige sammenhænge får jeg også lyst til at sige, at vi skal vaske tavlen ren, men ikke hvis det i denne sammenhæng betyder, at vi skal kassere hele det system, vi har, og opbygge noget nyt, som ikke kan undgå at blive kompliceret. Vores system er dog ikke mere kompliceret, end at der findes pjecer om det, og jeg ved, at man har udmærkede papirer i Indenrigsministeriet, som kan rekvireres, og man kan også få en belæring om systemerne, og det har vi, der er novicer på området, fået.

Jeg er enig i, at der på nogle områder trænges til nye vægtninger og nye kriterier, og partierne må kæmpe for – og det gør vi også – at få det, de nu synes er det rigtige, ind som et nyt kriterium. Sådan må det være; dette er politik og ikke kun teknik. Men jeg vil som sagt advare imod uden videre at kassere systemet, og det vil være helt grotesk at gøre det nu, hvor vi har skattereformudvalg, og hvad ved jeg, siddende, for hvem ved, om de ideer, der kan komme frem på skatteområdet, ikke vil komme til at berøre det ganske meget. Man kan da i hvert fald have et håb om, at der vil komme nogle ting frem, som er så nye, at de kan få betydning for dette område, og så er der en god anledning til at se på det igen.

Jeg siger ikke, at jeg synes, at den ordning, vi i øjeblikket har på området, er verdens bedste, men jeg vil advare imod, at vi begynder at pille ved andet end tilpasninger og vægtninger. På SF's vegne må jeg sige, at det er ikke nu, vi skal have hele systemet væk; det ville simpelt hen være for galt.

Ole Vig Jensen (RV):

Sidst vi i Folketinget behandlede forslag til ændringer af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, meddelte vi det synspunkt, at tiden nu nok var inde til, at vi foretog en mere grundig analyse af virkningerne af denne lovgivning, som nu har virket igennem en længere årrække og på mange måder tilfredsstillende, men som også er undergået ganske mange ændringer undervejs, ikke mindst i relation til, at vi i denne periode har lagt en række yderligere opgaver ud til kommunerne.

[Ole Vlg Jensen]

Betyder det, at dette udmærkede initiativ i tidernes morgen stadig væk opfylder de behov og ønsker, Folketinget har? Det kan vi ikke svare på nu, men det ville være godt med en kommentar fra ministeren til, om det ikke ville være klogt med den diskussion og den kritik, der er af systemet, at få det analyseret med henblik på at tage en fornyet diskussion. Vi mener, det er nødvendigt, men det ændrer ikke ved vores positive indstilling til at være med til at behandle det lovforslag, der ligger her. Ligesom det er sagt af de fleste, er vi også klar til at støtte et forslag om en ændret vægtning og ændrede kriterier til fordel for de kommuner, der har mange ældre; det ligger helt klart i tiden. Man kan spørge, om dette er det rigtige, men det er i hvert fald et rigtigt skridt på vejen.

Man kan heller ikke afvise, at den problemstilling, ministeren afdækker med sit forslag om den specielle udligningsordning i hovedstadsområdet, er diskutabel.

Jeg vil ikke her gå ind i den diskussion, der allerede har været om, hvorvidt vores skatte­ligning er god nok. Jeg går ud fra, at alle yder deres bedste på området, men det kræver meget, og vi ved, at skatteborgerne er opfindsomme indimellem.

Det reelle problem synes jeg ikke nogen kan afvise, nemlig at når der er et udligningsniveau på 90 pct., er der altså ikke meget incitament til at skabe det, som ministeren kalder vækst, som ofte kan være en fordel for en kommune, hvis den i det hele taget vil forbedre status, og i denne sammenhæng står det lige ringe til, hvad enten det er en rig eller en fattig kommune.

Vi er klar til at se nærmere på den problemstilling, som ministeren har rejst. Til gengæld er vi ikke klar til at give vores endelige tilslutning, før vi har set virkningerne af forslaget og virkningerne af det, som vi nu må diskutere igennem, for man kan ikke afvise, at nogle af de dårligst stillede kommuner med dette forslag kan komme i sådanne vanskeligheder, at vi ikke uden videre kan lade det træde i kraft, sådan som der umiddelbart er lagt op til fra ministerens side.

Vi erkender problemstillingen, og derfor er vi klar til at gå ind i et udvalgsarbejde og fremme lovforslaget.

Glønborg (KRF):

Jeg kan blot sige, at vi i Kristeligt Folkeparti er enige i hensigten med forslaget, nemlig at 90 pct. er for højt, og at vi skal et stykke ned.

Jeg synes, det er udmærket, at vi får lavet nogle grundige analyser, så vi ikke kommer til at handle i blinde, men ved, hvad det er, vi gør, når vi fastsætter udligningsprocenten, men jeg tvivler på, at vi vil kunne få nogle bedømmelser, som objektivt kan fortælle os, at 80 vil være mere rigtigt end 85, 87 eller 83. Til syvende og sidst må det vel ende i et politisk skøn over, hvor langt vi vil være villige til at gå, og den beslutning bliver vi nødt til at tage her. Men lad os endelig ikke handle i blinde, lad os få det undersøgt så grundigt som muligt.

Tendensen er rigtig. Umiddelbart ser det ud, som om næsten alle får gevinst ved det, og så må man spørge, hvem det egentlig er, der skal betale? Men kendsgerningen er vel, at de, der får gevinst ved det her, er de kommuner, der er aktive og gør noget fornuftigt, mens de fantasi­forladte kommuner så er dem, der kommer til at bløde, og det er vel egentlig meget rimeligt.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Glønborg gik uden at begrunde det nærmere ind for en sænkning af udligningsprocenten til et eller andet sted under de 90. Jeg har ikke fra regeringen fået nogen begrundelse for, hvorfor man mener, at det skulle kunne skabe en eller anden form for øget vækst, og jeg ved ikke, om hr. Glønborg kan give det. Er det, fordi man tror, at kommunerne vil ligne mere effektivt, hvis de selv beholder 90 pct. i stedet for 85 pct.? Eller er det, fordi man tror, at kommunen vil satse på et øget antal arbejdspladser – hvilket er det, vi har behov for – når man ændrer udligningsprocenten? Er der ikke snarere en risiko for, at kommunerne vil satse på at skaffe skatteborgere til sig, når de kan beholde en større andel af skatterne selv i stedet for at sætte gang i væksten?

Lad mig endelig spørge: Kunne man på noget tidspunkt påvise en svækket vækst, da man øgede udligningen fra de 85 op til de 90 pct.?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det, der bringer mig herop, er hr. Glønborgs indlæg, for jeg forstod det faktisk ikke.

[Poul Nødgaard]

Det var noget med, at de kommuner, der vil få gavn af det her, var de fornuftige, og det kunne jeg måske til dels tilslutte mig, men så brugte hr. Glønborg udtrykket »de fantasiforladte«, og dem ville forslaget skade. Hvordan skal »de fantasiforladte« forstås? Hvis hr. Glønborg havde gjort sig den ulejlighed at læse forslaget igennem, så er de kommuner, der bliver »ramt« af forslaget, hvis man kan bruge det udtryk, dem, der igennem mange år har ført en meget om ikke ret så høj udgiftspolitik, og de har også på en lang række områder sat skatteprocenten op og så fremdeles, og de har fået tilskud efter en høj skatteprocent. De har dels fået provenuet hjem af skatteprocenten, og dels har de også fået et højere tilskud i kraft af, at de har sat skatteprocenten op, så det har virket dobbelt. Det mener jeg ikke man kan kalde fantasiforladt, tværtimod har de været enormt kreative, bare på en negativ måde, og det ville jeg godt lige forklare hr. Glønborg her op til weekenden.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg vil ikke anfægte hr. Poul Nødgaards korrektion af mit lidt flotte udtryk, men det er klart, at når jeg siger »fantasiforladte«, tænker jeg altså netop på dem, der ikke havde gjort det positive, som man burde have gjort her.

Til hr. Klaus Hækkerup må jeg bare sige, at jeg faktisk er så naiv, at jeg tror, at interessen for at lave noget er lidt større, når man umiddelbart kan se, at det giver gevinst i de nære omgivelser, og jeg synes, det er meget mennesskeligt. Vi må nok erkende, at det er sådan, og jeg tror faktisk, at det vil medvirke til, at man laver en mere effektiv ligning.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg er bestemt ikke uenig med hr. Glønborg i, at på mange områder i vores samfund afhænger interessen for at gøre noget også af, at man kan se et positivt resultat af det, men når hr. Glønborg taler om, at »de fantasiforladte« er dem, der ikke har gjort det, man burde gøre, vil jeg godt sige, at Socialdemokratiets opfattelse af situationen i Danmark er, at det, vi har brug for, er at få skabt arbejdspladser, og at kommunerne opfører sig sådan, at danske og inter-

nationale virksomheder finder det tiltrækkende og attråværdigt at skabe arbejdspladser i Danmark.

Betyder det så, at en kommune, der gør en indsats for at skabe arbejdspladser i Danmark, også får skatteydere? Nej! Det specielle ved hovedstadsområdet er nemlig, at ganske mange skatteydere bor i andre kommuner end dér, hvor de arbejder. Den kommune, der efter hr. Glønborgs definition skulle opføre sig fornuftigt, er den, der sørger for, at borgerne bosætter sig dér. Den skal holde industrien væk, holde al forurening og alle de problemer, den giver, uden for sine egne grænser og gøre det svært og vanskeligt for virksomhederne at komme til kommunen. Er det virkelig det, vi har brug for? Har vi ikke netop brug for, at kommunerne sørger for at trække virksomheder til for at sætte gang i beskæftigelsen, uanset hvor de borgere, der så er beskæftiget i de pågældende virksomheder, bor? Er det netop ikke det, de får en tilskyndelse til ved at holde et højt udligningsniveau?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det, der bringer mig herop en ekstra gang, er igen hr. Klaus Hækkerups indlæg om erhvervslivet. Jeg synes, det er en forfærdelig gang dobbeltmoral at komme med, at man skal trække erhvervslivet til sig, når det store Socialdemokrati i samme åndedrag gør alt, hvad det kan, synes jeg, for at skade dansk erhvervsliv. I det år, jeg har siddet i Folketinget, har det parti, som hr. Klaus Hækkerup tilhører, gennemført det ene udgiftskrævende forslag efter det andet sammen med skiftende flertal i Folketinget; senest så vi op til jul CO₂-afgiften, og jeg kunne nævne en lang række andre ting. Forleden vedtog det samme store Socialdemokrati mig bekendt sammen med SF og De Radikale et dagsordensforslag, der pålægger regeringen inden en eller anden dato i oktober eller november at fremsætte et forslag, således at folk, der bliver afskediget fra deres arbejdsplads, skal sikres løn i 8 uger. Det lyder da på sin vis meget fornuftigt, men det er igen en pil, der peger hen imod arbejdsgiveren og dermed mod en forringelse af konkurrenceevnen.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at Socialdemokratiet gang på gang rejser debatter i Folketinget om, hvad regeringen agter at gøre for den

[Poul Nødgaard]

stigende arbejdsløshed. Hvad agter Socialdemokratiet at gøre for den stigende arbejdsløshed? Socialdemokratiet påpeger problemet, men iværksætter derudover kun en lang række foranstaltninger for at skade det samme erhvervsliv. Jeg synes simpelt hen, det er at tale med flere forskellige tunger, og jeg synes, at Socialdemokratiet skulle tage skeen i den anden hånd og føre en virkelig målrettet, positiv erhvervspolitik, således at vi kan få folk i arbejde i den private sektor.

Alle de forslag, jeg hidtil har set fra Socialdemokratiet på arbejdsløshedsområdet, bygger på at ansætte stadig flere i den offentlige sektor, og det er og bliver ikke en løsning på dansk samfundsøkonomis problemer.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg har ikke noget imod, at der gøres bemærkninger af generel karakter, men jeg vil da advare imod, at det udvikler sig til en almindelig debat om arbejdsløshed og arbejdsløshedsbekæmpelse. Det er at gå for vidt i forhold til det forslag, der er til behandling.

Hr. Glønborg for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg vil ikke afvise hr. Klaus Hækkerups bemærkning som totalt uvedkommende. Jeg synes, der er meget rigtigt i det synspunkt, hr. Klaus Hækkerup fremfører. Det taler netop for det, jeg indledte med at sige, at vi må vægte de forskellige synspunkter mod hinanden og så vælge en passende procent. Og endelig er det da heldigvis heller ikke foreslået, at vi fjerner udligningsprocenten. Der er heller ikke tale om at sætte den ned til 50 eller sådan noget, der er tale om at sætte den ned fra 90 til 85, og det mener jeg alt taget i betragtning kan være meget rimeligt.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg er glad for hr. Glønborgs bemærkning om, at vi må vægte de forskellige synspunkter mod hinanden.

Lad mig erindre om, at jeg i min indledning også nævnte det problem, vi har i de såkaldte skattelykommuner, dvs. kommuner, der har en ganske lav skat. Hvor man ved at flytte til en

sådan kommune umiddelbart før den 5. september og flytte fra kommunen igen umiddelbart efter den 5. september bringer sig i den situation, at man bor i én kommune reelt, hvor man har det høje serviceniveau, fordi skatteborgerne i den pågældende kommune betaler for et højt serviceniveau, medens de få, der midlertidigt har haft flyttet deres 5. septemberadresse til en kommune med en lav skatteprocent, jo slipper meget lavere i den samlede skat. Det er ikke rimeligt, og hvis vi svækker på udligningen, må vi selvfølgelig også tage højde for skattelykommuneproblematikken. Jeg vil bede om, at det også er et af de momenter, der kommer til at indgå i hr. Glønborgs overvejelser.

Lad mig sige til hr. Poul Nødgaard, at dette skal ikke være nogen arbejdsmarkedspolitisk debat – det er jeg enig med formanden i – men lad mig erindre om, at den finanslovaftale, Socialdemokratiet og regeringen har, indebærer en sænkning af selskabsskatten. Lad mig erindre om, at CO₂-afgiften er meget større i udlandet end i Danmark – de samlede energiafgifter er meget større i udlandet end i Danmark – og lad mig endelig erindre om, at udlandet også har meget, meget skrappere regler for opsigelse af lønmodtagere, end vi har i Danmark.

Ingen international virksomhed, der vil etablere sig i Vesteuropa og tage udgangspunkt i afskedigelsesreglerne, vil være i tvivl om at vælge Danmark.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, vi diskuterer her, drejer sig om, hvordan man skal udligne i kommunerne. Det har noget at gøre med, hvilket antal beskæftigede, hvilken vækst der er i området. Derfor bliver jeg nødt til med formandens tilladelse at sige til hr. Poul Nødgaard – som bragte et emne på bane, der ikke er i dagsordenpunktet, men som man med god ret kan sige har lidt med det at gøre – at hr. Poul Nødgaard må altså gå hjem og læse på det, der blev vedtaget i tirsdags. Det, hr. Poul Nødgaard sagde her, var direkte forkert. Vi ønsker alle sammen en bedre vækst og en bedre beskæftigelse. Og med vækst mener jeg en fornuftig vækst, så der er noget at udligne, og vi vil gerne have så reel og god en udligning som overhovedet muligt. Det er det, vi diskuterer. Men læs nu indenad, før man kaster sig ud i bemærkninger.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for gode og positive bemærkninger til lovforslaget. Det gælder samtlige ordførere helt eller delvis, og med delvis tænker jeg på Socialdemokratiets ordfører og på Socialistisk Folkepartis ordfører.

Generelt vil jeg sige, at det kan være lidt forunderligt, når man taler om, at vi skal forenkle systemet, så at opleve, at det, der så er tilslutning til, er det i forslaget, der ikke forenkler systemet. Og det, man er kritisk over for, er det, der forenkler systemet. Jeg observerede, at samtlige ordførere ser det fornuftige i, at vi ændrer kriterievægtene omkring indregningen i ældreudgifter, og at vi øger udligningsniveauet i hovedstadsområdet med 10 pct. fra de nuværende 60 pct. til 70 pct., når det gælder objektive kriterier.

Det forenkler i lovforslaget – nemlig at man reducerer udligningsniveauet fra 90 til 85, samtidig med at vi indfører en fælles skatte-tryksfaktor i hovedstadsudligningen – er det, der giver anledning til problemer. Det vil jeg vende tilbage til, for det er jo diskussionen om det nuværende system, hvorvidt det er muligt politisk at forenkle det, altså således at det er politisk acceptabelt for Folketingets flertal.

Hr. Klaus Hækkerup sagde vedrørende den reducerede indkomstudligning som foreslået, at det svarer til en omvendt Robin Hood. Nu ved jeg ikke, om det er den samme Robin Hood, eller hvor mange gange han er blevet omvendt; for jeg erindrer ikke, at Lady Marion i historien om Robin Hood gik ud og sagde, at nu skulle man tage 90 pct., hver gang de fattige fik en guldmønt. Jeg mener egentlig heller ikke, at de talte imod, at de udplyndrede skatteopkræverne, for det gjorde de nemlig, de udplyndrede skatteopkræverne. De var i virkeligheden godt i krig med dem, der inddrog skattepengene.

Det er principielt det samme problem, vi står med her. Kommunerne har en marginalskatteprocent, der hedder 90. Det er svært for hr. Klaus Hækkerup at forstå, at der kan ligge en begrænsning i en marginalskat på 90 pct. Det er sikkert også svært for mange at forstå, at selv 68 pct. på personsattesiden kan være en begrænsning, når man ser på vækst, initiativ og virkelyst. Jeg vil gerne medgive, at det kan være svært at forstå. Derfor tror jeg ikke, jeg er i

stand til at forklare, hvorfor det nu engang er sådan.

Når hr. Klaus Hækkerup siger, at det kun er en fordel at få en bestemt kategori af borgere i kommunen for at få et godt skattegrundlag, og at det ikke har noget at gøre med, om der er arbejdspladser, er det da et ejendommeligt, snævert perspektiv at vurdere det kommunale selvstyre ud fra. Min opfattelse af det kommunale selvstyre er, at man gør meget for at etablere arbejdspladser. Man vil meget gerne have arbejdspladser i kommunen, fordi det direkte og indirekte er det, der er med til at præge en dynamisk udvikling, som de fleste kommuner ønsker sig. Så er der måske kommuner, der af ideologiske grunde sorterer eller ikke er dygtige nok til at sikre, at man har en befolkningssammensætning, der også afspejler et rimeligt skattegrundlag.

Jeg kan nævne en kommune som Ballerup Kommune, som bevidst igennem mange år har satset på en afbalanceret befolkningssammensætning. Hvis man ser i lovforslaget, har Ballerup Kommune umiddelbart en gevinst ud af omlægningen.

Hr. Klaus Hækkerup spørger, om man tror, at det betyder noget for aktiviteten i en kommune, for initiativer, der kan skabe vækst, for infrastruktur og udlægning af arealer til erhvervsformål, at man reducerer udligningsniveauet. Ja, vi kan jo gå uden for hovedstadsområdet og se, hvordan kommunerne agerer. Mit indtryk er, at man er ekstremt aktiv for at skabe arbejdspladser i kommunerne; at man også er mere aktiv end det, vi ser i hovedstadsområdet; at byrådene målbevidst arbejder på det; at borgmestrene mere eller mindre konstant farter rundt i kommunen med håndværks- og entreprenørvirksomheder og investorer i hænderne for at tilgodese de ønsker, man har, hvis man dog bare ville komme til kommunen.

Uden for hovedstadsområdet er udligningsniveauet 0,52, altså 52 pct. Og hvis man efter spørger øget talmateriale, kan jeg nævne, at vi, så vidt jeg husker, i 1985-86 nåede niveauet 90 pct. i hovedstadsudligningen. Tager vi perioden fra 1987 til 1992, har den, når det gælder væksten, været 3 pct. lavere i hovedstadsområdet end i det øvrige land. Så det talmateriale, jeg er i besiddelse af, indicerer – hvis man overhovedet kan lave den kobling – at et højere udligningsniveau betyder en lavere vækst.

[Indenrigsministeren]

Men det afgørende er, at man er opmærksom på, at man kan ikke gøre det op: Hvem er tabere – og hvem er vindere? For det er en primitiv, statisk betragtning. Det skulle gerne være sådan, at alle er vindere.

Når vi f.eks. diskuterer reduktion på personskattesiden og man postulerer, at det godt kan betyde, at vi får en vækst i Danmark via lavere personskat, skulle det gerne være på samme måde her: at øget motivation til investering i infrastrukturer betyder, at alle i virkeligheden bliver vindere, så selv de kommuner, der i lovforslaget er beskrevet som umiddelbare, de kommuner, der har et tab på omlægningen, også i den dynamiske udvikling bliver vindere, altså at alle egentlig er vindere og der ikke er nogen tabere.

Hr. Klaus Hækkerup taler noget om, at det nok er politisk bestemt, hvilke kommuner der er vindere, og hvilke der er tabere, altså den betragtning med, at dér, hvor der er socialdemokrater, er det nok et særligt mål at skade kommunerne. Til det vil jeg blot sige, at den tankegang må stå for hr. Klaus Hækkerups egen regning. Det er ikke en tankegang, jeg forstår.

Når jeg ser lovforslaget, må jeg konstatere, at kommuner som Albertslund, Ishøj, København, Herlev, Glostrup, Ballerup og Hillerød umiddelbart har en fordel af forslaget. En kommune som Vallensbæk taber her og nu. En kommune som Lejre taber her og nu. Der er altså ikke noget politisk spil i det. Men det siger måske noget om den måde, hr. Klaus Hækkerup mener at man skal lovgive på, at man overhovedet kan få den tanke.

Hr. Klaus Hækkerup er også inde på pensionister, der ønsker at bo i deres sommerhus – selv om det er et delområde – og spørger, hvorfor vi ikke har taget det med ind, når vi skal ændre på byrdefordelingen mellem kommunerne.

Jeg vil gerne sige, at da vi gennemførte loven om, at pensionister, der havde haft deres sommerhus i mere end 8 år, kunne tage ophold i sommerhuset, gav jeg kommunerne det tilsagn, at hvis det skulle give særlige byrder for kommunerne, så måtte vi kigge på det.

Nu er der blot det ved det, at lovforslaget om pensionister har til hensigt at sikre, at de, der ikke, når de er blevet pensionister, har råd til både at have sommerhus og helårsbolig –

det er problemet, hr. Klaus Hækkerup, at der findes mennesker, der som pensionister ikke har råd til både at have sommerhus og helårs-hus – den kategori af borgere har ikke haft noget valg; de har været tvunget til at sælge deres sommerhus, selv om det var dér, de ønskede at bo i deres alderdom. De måtte blive på 3. sal på Østerbro, selv om ryggen knirkede om kap med trappen, når de gik op til 3. sal. Det er det, der er ændret. Nu har også folk, der ikke har råd til både at have helårs-hus og sommerhus i deres alderdom, mulighed for at bosætte sig i sommerhuset.

Her vil jeg gerne sige, at vi kender talmaterialet. Hvis det er en almindelig folkepensionist, der er tilflytter i et sommerhus, har kommunen umiddelbart en nettofordel, for det beløb, der følger med i indkomstudligningen, overstiger de gennemsnitlige udgifter. Skønnet ligger omkring 17.000 kr. Det er det provenu, en kommune umiddelbart har pr. år, når en pensionist flytter adresse til sommerhuset i kommunen. Men skulle der vise sig at være et problem, har jeg sagt, at så tager vi det op, når problemet tegner sig, men heller ikke før.

Selskabsskatten er hr. Klaus Hækkerup inde på. Ja, skulle man gøre noget rigtigt med selskabsskatten, skulle man også fordele den. Den skulle være med i udligningen af indkomster. Hvis hr. Klaus Hækkerup mener, det er en god idé, er jeg meget lydhør for, at man gør det, for man kan godt sige, at det er urimeligt, at der er kommuner, der har hele fordelene. Københavns Kommune f.eks. har en fordel i størrelsesordenen 300-400 mio. kr. pr. år ved, at så mange har hovedsæde i København. Selv om indtægterne kommer ude i det ganske land, afleveres det største provenu i København. Man kunne godt spørge, om man ikke også her kunne fordele det på landsplan. Jeg er meget lydhør over for et sådant forslag.

Der er flere, der har været inde på aktivitetsfremmende bloktilskud. Her har vi et meget, meget stort materiale. Vi må iværksætte nye analysearbejder. Vi har et meget stort materiale, og det har vi for 1984, 1985, 1986 og frem til 1987, hvor vi gik bort fra sociale refusioner. Vi har 5 års erfaring i, hvordan det er uden refusioner, og vi har en lang erfaring før 1987 med, hvordan det var med refusioner: Hvad det var, Folketinget sagde; hvorfor man ville ud af det; hvorfor man ville fjerne spekula-

[Indenrigsministeren]

tionsmotiv; hvorfor man ville ud af det system, hvor det var en bestemt løsning, der medførte refusion, altså hvor man begrænsede en kommunes muligheder for at finde alternative løsninger; man ville ud af et bureaukrati, og man ville – hvad der måske ikke er umiddelbart positivt at høre – styrke det kommunale selvstyre. Det kan man godt være bekymret over, og det var hr. Klaus Hækkerup også.

Hr. Klaus Hækkerup sagde noget om, at det var også forkert, at Folketinget egentlig greb ind, og det havde man hørt at man gjorde. Hr. Klaus Hækkerup har selv taget del i det. Og det største indgreb, vi vel overhovedet har haft i de senere år, er børnepakken. Det er nok det lovindgreb, der har givet flest problemer for kommunerne, når det gælder om at finde pasningsmulighed ud fra en bestemt pris fatsat af Folketinget, en pris, der i visse tilfælde er ganske lav. Det giver mange problemer. Det var ikke noget, kommunerne havde bedt om, men det var noget, Folketinget ønskede.

Her vil jeg af hensyn til historieskrivningen erindre hr. Klaus Hækkerup om, at det var ikke regeringen, der dengang fik den idé. Der var et flertal i folketingssalen, der sagde, at sådan skal regelsættet være omkring forældrebetaling til daginstitutioner. Det kunne regeringen tilslutte sig eller lade være med. Regeringen tilsluttede sig og fik medindflydelse – forældrevalgte bestyrelser i daginstitutioner som et regeringsønske – så vi har et medansvar. Men man skal være meget varsom med at kritisere, at Folketinget egentlig blander sig i det kommunale selvstyre, når man selv har været initiativtager til et indgreb.

Det er vel i virkeligheden det, der er problemet for Folketinget og centralmagten: at respektere det kommunale selvstyre; for bag motivet om aktivitetsfremmende tilskudssystemer ligger jo, at man ønsker at styre. Det er en styremodel, men det er ikke en kommunal selvstyremodel. Og skal man styre et område, må man hellere fratage kommunerne det område og så bestemme det i Folketinget end at sige, at moralsk har I frihed, hvis I blot gør præcis, som vi siger, for det er det, der er afgørende for, om man får tilskuddet.

Det er i bund og grund et indgreb i det kommunale selvstyre at stille forslag eller at ønske at gennemføre aktivitetsstyrede refusionsordninger eller bloktilskudsordninger, for som en

tidligere ordfører, hr. Erik Larsen, sagde: Den måde, man regulerer det på, er ved kommunalvalget. Det er dér, man vælger et andet styre, hvis man er utilfreds, uanset om det er den største kommune i dette land, eller om det er den mindste kommune.

Hr. Poul Nødgaard ønskede et stærkt forenklet system. Det gør jeg for så vidt også, et stærkt forenklet system. Og jeg glæder mig til at se de forslag – for jeg har spurgt mange, om man kunne komme med de forslag – til forenkling, som ville være politisk acceptable, for vi kan godt lave et meget enkelt system. Vi kan blot begynde at fjerne det ene element efter det andet; Vi kan fjerne indregningen i vægtene af sociale boliger, vi kan fjerne indregningen af enlige, vi kan fjerne indregningen af børn i forskellige aldersgrupper, vi kan fjerne indregningen af de ældre. Det er egentlig så let. Der er de 13 parametre på området, der er nævnt. Vi kan fjerne det. Vi kan også fjerne udligningen af indkomster; det er meget let. Det er det, vi gør ved at vaske tavlen ren. Så kunne vi begynde forfra. Og jeg er meget lydhør over for, hvilke elementer vi skal tage ud.

Til gengæld er jeg ked af, at jeg og også mine forgængere og systemet i sig selv er så dårlige pædagoger. Det bekymrer mig egentlig lidt, fordi man til stadighed hører, at det egentlig er kompliceret.

I dette lovforslag fra side 3, Bemærkninger til lovforslaget, og til side 6 – og ikke engang hele side 6, det er i virkeligheden kun ½ spalte på side 6, altså på 3 sider og 1 spalte – er vort nuværende udligningssystem beskrevet. Og på 3 sider og 1 spalte er foruden vort nuværende udligningssystem også det nye beskrevet. Jeg kender ikke ret mange lovområder, hvor man på så få linjer er i stand til at beskrive forslaget. Men jeg så meget gerne, at vi kom endnu længere ned. Det er også et mål for mig. Så det er ikke en afvisning af, at ethvert godt bidrag til yderligere forenkling kan komme ind, og især hvis man samtidig siger, at det vil vi godt acceptere politisk. For problemet er vel, at det udligningssystem, vi har i dag med de kriterievægte, er en følge af, at Folketinget har sagt, at der er kommunale opgaver, vi ønsker at sikre i vort udligningssystem. Det er bygget op på samme måde som forskellen imellem en gammel Ford T-model og en moderne Toyota. Man kan godt sige, at den moderne Toyota er

[Indenrigsministeren]

lidt mere kompliceret end den gamle Fordmodel, men sandheden er vel, at den moderne Toyota kan noget, som den gamle Fordmodel ikke kunne, noget, man har ønsket, f.eks. synkroniseret gearkasse, elektronisk indsprøjtning. Den kan en masse ting. Man kan godt fjerne elementerne igen og komme tilbage til den gamle Ford. Og det kan vi også i vort udligningssystem, og her vil jeg blot sige, at jeg vil være meget lydhør og taknemmelig for hvert eneste bidrag til en forenkling af det nuværende system.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Når jeg rejser mig, er det, fordi også ministre har begrænset taletid.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Og levetid!

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Klaus Hækkerup har ordet. Jeg forstod det som et ønske om anden omgang. Fru Lilli Gyldenkilde for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Undskyld, jeg har sikkert ikke gjort det tydeligt.

Det, der kalder mig herop, er, at vi får sådan en stor tale klokken 20 minutter over 12 en stille fredag herinde. Det var ellers ikke så lidt.

Den store bragetale om selvstyre og centralstyre lyttede jeg til med stor undren, stor undren. For hvem er det andre end netop denne regering, der har lagt centralt styre over det kommunale system? Jeg har aldrig kendt mange. Jeg beklager at skulle høre på, at det skulle være dem af os, som var lidt kritiske over for det forslag, der er fremsat, som ville gå ud og gøre en hel masse ved det kommunale selvstyre – og det var dog for galt. Mens denne regering simpelt hen har styret kommunerne med hård hånd – og vi har ikke kendt det tidligere med så hård hånd som netop under denne regering – I aftaler godt nok, hvor de kan »take it or leave it« osv. Jeg synes simpelt hen, det var for galt at skulle høre på det. Men nu hørte vi på det.

Vi hørte også på, at ministeren tilsyneladende sagde, at han var parat til at kigge på hvad som helst af de ændringer, der er foreslået. Det

glæder mig. For jeg hører deri, at det var gået op for ministeren, at der åbenbart er et flertal for at kigge på en tillægsændring om noget aktivitet for de ældre.

Jeg går ud fra, det var det, ministeren mente, selv om han fik svinget sig stærkt op, for det må jo være gået op for ministeren, at det er dér, flertallet ligger på dette område.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Indenrigsministeren har ordet, og jeg opfatter det som en art kort bemærkning. Jeg ved godt, at ministre ikke har korte bemærkninger.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne svare med det samme på fru Lilli Gyldenkildes provokation omkring det kommunale selvstyre og den nuværende regering. Jeg mener nemlig aldrig, der har været større respekt om det kommunale selvstyre i et samspil mellem regering og kommuner end det, vi har oplevet i de sidste 4 år. Der er altså ikke bare tale om regeringen efter 12. december 1990. Der er også tale om den forrige KVR-regering og helt tilbage i den forrige firkløverregering, hvor det er lykkedes hvert år at indgå frivillige aftaler.

Jeg vil gerne sige, at det er en fundamental og afgørende fejlplafattelse at undervurdere de kommunale parter på den måde ved at sige, at når de går ind i en aftale, er det mere eller mindre tvungent, altså »take it or leave it«. Det er et selvstændigt forhandlingssystem, hvor kommunerne har deres talsmænd, der indgår aftaler, og hvor kommunerne selv markerer forud for aftalerne, hvad de ønsker at nå. Det har de også gjort i de sidste 4 år. Der har ikke været nogen principiel uoverensstemmelse, og derfor har vi fået en aftale.

Kommunerne generelt har aldrig haft større frihed til selv at vælge deres styreform. På alle områder har kommunerne fået en frihed, som man ikke tidligere har kendt. Det er sandheden om det kommunale selvstyre anno 1992.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Fru Lilli Gyldenkilde og indenrigsministeren skal selv afgøre deres indbyrdes anliggender, men jeg får alligevel lyst til at sige et par enkelte ting i relation til fru Lilli Gyldenkildes karakteristisk af indenrigsministerens forhold

[Poul Nødgaard]

til kommunerne. Sådan forstod jeg det i hvert fald.

Jeg har i de papirer, der er tilflydt mig, set 11. juni-aftalen, som jeg kalder den – det er den historiske dag, da man indgik aftalen mellem kommunerne og indenrigsministeren.

Normalt siger jeg ikke noget negativt om indenrigsministeren, men i dette tilfælde vil jeg alligevel sige, at jeg synes, kommunerne har fået det, de skulle have ved den aftale. Vi skal ikke gå ind i en lang debat om, hvad den indeholder, men realiteten er, at man efter min opfattelse skubbede en masse problemer ind under gulvtæppet ved den aftale. Man laver en aftale over tre år, der giver kommunerne lov til at optage lån, og det er meget tvivlsomt, hvornår de penge skal tilbagebetales om nogen sinde. Der står et eller andet i aftalen om, at man løbende følger udviklingen i arbejdsløsheden og en lang række andre ting.

Jeg synes nærmest, at der mellem linierne står, at de ikke skal regne med, at de nogen sinde skal tilbagebetale de penge, som de låner af staten, og som kommunerne faktisk kan låne, også de kommuner, der overhovedet ikke har brug for dem. Jeg kender eksempler på, at kommuner, når de modtager disse lån, direkte kan anbringe dem i obligationer eller lignende. Der er stadig væk kommuner i dette land, der fører en fornuftig udgiftspolitik.

Hvor meget indenrigsministeren har haft fod på det dér, ved jeg ikke. Men jeg mener, at kommunerne griner en lille smule i skægget af den enormt gode treårsaftale, de fik.

Det vil jeg gerne have lov til at sige ved denne lejlighed.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal sige til indenrigsministeren, at jeg klandrede ikke, at man forhandler med kommunale organisationer. Men ministeren fremførte, at fordi Folketingets flertal ikke umiddelbart blot er ekspeditionskontor for, hvad man bliver enige om, så var det dem af os, der var uenige, som gik imod det kommunale selvstyre, mens de, som har forhandlet store løsninger på plads, som har indeholdt en masse lovgivning over for kommunerne, hvor det kom bag på kommunerne, fordi man åbenbart heller ikke giver ordentlige tilbagemeldinger fra organisationen, forhandler med regeringen på kommunernes vegne.

Det var derfor, jeg sagde, at det skal vi ikke skændes om, det er jo tåbeligt . . . undskyld, formand, det ved jeg ikke rigtig om jeg må sige. Det er ikke helt klogt, sådan vil jeg sige, mildt sagt. Hvis vi giver os til at skændes om det vel vidende, at uanset om ministeren nu piber eller synger, så har der været tale om igennem de år, borgerlige regeringer har siddet, at man har hentet et tocifret milliardbeløb hjem fra kommunerne, men man vil ikke være med til at kalde det central styring. Ja, ja, velbekomme.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg tror godt, at fru Lilli Gyldenkilde ved, hvor grænsen går for, hvad man må sige i Folketinget.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil rose fru Lilli Gyldenkilde for, at fru Lilli Gyldenkilde nu kom sandheden nærmere, for fru Lilli Gyldenkilde sagde: Den tid, der har siddet borgerlige regeringer – det talte jeg ikke om.

Fru Lilli Gyldenkilde sagde før, at denne regering har virkelig været meget streng over for kommunerne. Men det har vi ikke. Hr. Poul Nødgaard havde ret delvis, fordi kommuneaftalen, treårsaftalen, er meget kommunevenlig. Og det er det, man skal have for øje, at stort set alle elementer i kommuneaftalen går ud på, at regeringen skal forsøge at få Folketinget til at godkende, at man giver kommunerne nogle hjemler, nogle muligheder, som de ikke havde forud for aftalen. Så det aftalekompleks, der er indgået mellem KL og regeringen, er et meget kommunevenligt aftalenet.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil gerne kommentere ministerens besvarelse af første ordførerrunde. Ministeren siger, at han forstår overhovedet ikke de folketingsmedlemmer, der giver udtryk for, at udligningssystemet virker kompliceret. Og så stiller ministeren sig op på Folketingets talerstol og tæller højt og når frem til, at hele systemet er forklaret på tre sider og én spalte. Jeg vil godt sige, at den tone behøver ministeren ikke at anvende over for Folketingets medlemmer.

Jeg synes også, at det her er rimelig kompliceret. Specielt er det rimelig kompliceret at se virkningerne af, at når man rører på én parameter i systemet, hvad bliver så det endelige

[Klaus Hækkerup]

resultat målt ud på de 275 forskellige kommuner, vi har i landet? Ministeren behøver ikke at stille sig op og nedgøre Folketingets medlemmer for, at de synes, det er kompliceret. De har jo ikke et stort administrativt apparat til deres rådighed til at hjælpe dem.

Lad mig bare nævne en lille ting som at tage bilag nr. 2 om de økonomiske konsekvenser af lovforslaget. Tager man den yderste spalte, så står der: »som ændring i beskatningsniveau.« Og så spørger man umiddelbart sig selv, om det så betyder, at kommunen alt andet lige kan sætte skatten ned med det beløb, eller betyder det det ikke.

Så siger ministeren også, at dette lovforslag tilskynder til at skabe arbejdspladser. Ministeren nævner Ballerup Kommune. Javel, Ballerup Kommune, som, det erkender jeg, er en veldrevet socialdemokratisk kommune, den får 2,7 mio. kr. De har sikkert en god balance mellem arbejdssteder og arbejdspladser. Men tager vi Frederiksberg Kommune, hvor 3/4 af alle erhvervsaktive arbejder uden for kommunen, den får med ministerens lovforslag kylet 25 mio. kr. i nakken. Er det en tilskyndelse til at skabe arbejdspladser? Eller er det en understregning af, at dette lovforslag netop tilsiger støtte til de kommuner, der har undgået at få arbejdspladser og på en eller anden måde er skattelykommuner, der bare trækker skatteyderne til?

Jeg vil gerne bede ministeren om alligevel at tænke sig lidt om, inden han går herop og citerer noget.

Lad mig sige om selskabsskatten, at jeg ikke ønskede at stille spørgsmålet, om vi skulle fordele selskabsskatten anderledes. Lad mig bare erindre om, at de kommuner, der har arbejdspladser, hvor folk er beskæftiget i et selskab, jo også får deres andel af selskabsskatten. Det har jeg nydt godt af som borgmester i Fredensborg-Humlebæk Kommune.

Det, jeg talte om, var, at hvis der er en ineffektiv ligning, kunne man måske forbedre den ineffektive selskabsligning i kommunerne; man kunne med ministerens argumentation måske forbedre ligningen ved at øge den kommunale andel.

Er det f.eks. rimeligt, er det fair, at en helt tilfældig person ejer et aktieselskab i Esbjerg Kommune, som over en 5-årig periode har et overskud på 5 mio. kr. og i skat til samfundet

ud af dette overskud alene betaler 15.000 kr.? Burde regeringen ikke interessere sig for den slags? Burde regeringen ikke sikre sig en mere rimelig ligning?

Må jeg lige slutte af med at sige, at ministeren siger nok, at denne regering har tænkt på det kommunale selvstyre, men det er mit indtryk, at det, denne og de foregående borgerlige regeringer har tænkt på, er at kvæle det kommunale selvstyre. Det, regeringen gør med dette lovforslag, er at løbe fra 11. juni-aftalen, hvori man havde garanteret kommunerne 3 års rammer og tryghed. De er væk. Mange kommuner kan gå ud og budgettere om efter det, der foreligger her.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Hr. Klaus Hækkerup siger, at jeg sagde, Folketinget ikke forstår. Det har jeg ikke sagt noget om. Jeg sagde, at vi er dårlige pædagoger med de problemer, vi egentlig har. Men der skal altså også to til at forstå, vil jeg dog medgive.

Nu synes jeg, at hr. Klaus Hækkerup kastede sig op i helt oratoriske højder og brugte nogle ord, som jeg ikke skal gentage, om, hvad det var, man fik på Frederiksberg ved denne omlægning. Jeg går ud fra, at hr. Klaus Hækkerup har læst lovforslaget, før han begynder at kritisere.

Hr. Klaus Hækkerup sagde i sin indledende ordførertale, at Socialdemokratiet støttede, at man løftede kriterierne for gruppen af ældre. Det forstod jeg, og det kvitterede jeg for. Det er rigtigt, som hr. Klaus Hækkerup siger, at Frederiksberg Kommune får 21 mio. kr., og dem får de, lige præcis fordi – og kun derfor – vi løfter kriteriet for ældre, for de har mange ældre. Det fremgår af bilag 2 til lovforslagets bemærkninger, at Frederiksberg Kommune har et nettotab på omlægningen, idet behovsudgiftsudligningen og indførelsen af en fælles skattetryksfaktor påfører Frederiksberg Kommune et nettotab på 300.000 kr., men i og med at vi løfter ældrekriteriet, får de altså en gevinst på 21.108.000 kr. netto.

Hr. Klaus Hækkerup skal altså ikke kritisere forslaget med Frederiksberg Kommune som eksempel.

Så er der det med aftalen. Når det gælder den landsdækkende del af udligningen af objektive kriterier – og det er dér, vi løfter æl-

[Indenrigsministeren]

drekriteriet – har det været drøftet i Finansieringsudvalget, som er det udvalg, hvor Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen selv har siddet, og tallene er velkendte. Når det gælder ændringen i hovedstadsudligningen, har Kommunernes Landsforening over for mig på direkte spørgsmål gentagne gange erklæret, at man ikke ønskede at blande sig i udligningen mellem kommuner i hovedstadsområdet. Det måtte alene være en sag for regering og Folketing at finde det, der blev opfattet som en retfærdig udligning, fordi man ikke ønskede at gøre sig til part. Denne drøftelse fandt også sted i forbindelse med vores kommuneaftale af 11. juni.

Disse forslag, som for det første først har virkning fra 1. januar 1993, berører ikke kommunerne set under ét. Og kommuneaftalen tager kun sigte på kommunerne set under ét. Det synes jeg også er klogt. Regeringen har været ude af stand til at indgå nogen anden form for aftale, som kunne holdes, for hvis den skulle holdes, ville det betyde, at Folketinget ikke kan lovgive. Vi står med en stribe af lovforslag, som berører kommunerne, hvor vi alene sikrer kommunernes neutralitet under ét. Vi skal i gang med lovforslag om aktivering, ekstra indsats for unge, der alle sammen medfører, at bloktilskuddene skal tages i anvendelse. Men her ved vi også godt, at det er ikke de kommuner, der afholder udgifterne, der nødvendigvis får det samme beløb tilbage over bloktilskuddet.

Jeg kan bare nævne børnepakken fra før. Den blev vedtaget af Folketinget, efter at aftalen var indgået, selv om den har en meget drastisk virkning i de enkelte kommuner. Men set under ét er den neutral. Endelig kan jeg også nævne ungdomsydelsen, som blev indført den 13. juni 1990. Også den greb jo ind i kommunerne, men dér neutraliserede vi virkningen set under ét.

Så det har intet på sig, når man siger, at det er et brud på aftalen. Det er det ikke!

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil gerne gøre indenrigsministeren opmærksom på, at det, vi kritiserer ved dette lovforslag, er det samlede nettoresultat, der kommer ud af øvelsen. Det er nok muligt, at ministeren vil skyde mig i skoene, at jeg tænker for-

kert, men det ligner alligevel en tanke fra ministerens side, når man ser, hvem der bliver begunstiget, og hvem der bliver ramt ved de omlægninger, lovforslaget indebærer.

Dernæst siger ministeren under henvisning til børnepakken, at de, der løser opgaverne, ikke er de samme som dem, der får pengene. Nej, netop, og det er derfor, vi har brug for nogle aktivitetsafhængige og aktivitetsfremmende bloktilskud, sådan at det er dem, der løser opgaverne, der får pengene.

Hvad var i øvrigt problemet med børnepakken? Problemet med børnepakken var, at da man skulle fordele bloktilskuddet, gav man det til kommunerne efter deres skattegrundlag, sådan at de kommuner, der har et højt skattegrundlag, også fik et stort tilskud, og kommuner, der havde et lavere skattegrundlag, fik et lavere tilskud. Det er fuldkommen urimeligt at gøre det på den måde. Og det fører selvfølgelig frem til, at vi, som også flere andre ordførere har været inde på, er nødt til at se på aktivitetsafhængige bloktilskud.

Lad mig endelig nævne spørgsmålet om regeringens styring af kommunerne. Vi har jo oplevet de skiftende borgerlige regeringer blande sig voldsomt i kommunernes anliggender, og vi har endog oplevet lovgivning, da Britta Schall Holberg gennemførte konjunkturreguleringen. Ingen tillid til det kommunale selvstyre overhovedet! Den sidste aftale, kommuneaftalen, er jo heller ikke udtryk for nogen tillid til kommunerne. Der er tale om, at regeringen helt stramt også forsøger at styre kommunernes indtægter.

Og hvad sker der så med dette lovforslag? Nu har kommunerne lagt deres budgetter i år i tillid til, at de kunne holde i den 3-årige periode, hvori aftalen er indgået med regeringen, og så må en række kommuner med udgangspunkt i dette lovforslag nu i gang med at revidere deres budgetter. Det er hverken fair eller rimeligt over for kommunerne, og det er i hvert fald en indblanding i det kommunale selvstyre.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er diskussionen om Frederiksberg Kommune – man skal selvfølgelig ikke trække enkeltkommuner frem, men nu er den jo bragt på bane – som viser, at indførelsen af det nye ældrekriterium giver

[LIII Gyldenkilde]

kommunen en stor fordel, og det har SF accepteret.

Hvad vi ikke vil acceptere – og det har jeg sagt hele tiden – er, at man ikke udfolder aktivitet, når det gælder de ældre. For vi ved jo, at der findes mange store lejligheder i Frederiksberg og Gentofte, og dér bor mennesker, som mildt sagt ikke har haft den vanskeligste tilværelse, og som, når de bliver ældre, måske ikke har det samme behov for omsorg som gamle fru Sørensen og hr. Pedersen, der har knoklet som SiD-arbejdere inde i København, har, når de bliver gamle. Derfor bliver vi nødt til i forbindelse med denne omlægning – og det er jo også blevet bekræftet af de øvrige ordførere – at fremme en aktivering på ældreområdet.

Endelig vil jeg gerne fastslå, at jeg ikke har rejst drøftelsen om, at vi nu griber ind i kommunernes selvstyre. Jeg har sagt til ministeren – og ministeren havde ret i, at det ikke kun gjaldt denne regering, men samtlige regeringer tilbage fra 1982 – at man ikke skal klandre os andre for centralstyre, når man i den grad har styret dem. Det mener jeg fortsat, men at sige, at man ikke kan gå ind på dette område, fordi der er indgået aftaler – og det bliver der jo hele tiden – med kommunerne, ville være ensbetydende med, at der aldrig kunne lovgives på dette område. Det må jeg give ministeren ret i, og derfor synes jeg ikke, man ikke med rette kan sige, at dette her er et indgreb i det kommunale selvstyre, som går ud over, hvad rimeligt er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Kulturudvalget (30/1 92):

Udtræder: Marianne Jelved (RV)

Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)

Forsvarsudvalget (30/1 92):

Udtræder: Annette Just (FP)

Nyt medl.: Poul Nødgaard (FP).

Udtræder: Niels Højland (FP)

Ny stedf.: Køpke Christensen (FP)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 4. februar 1992 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.42
